

CONCITO

Skattepolitisk konference

19. marts 2014

Ideel beskatning på lang sigt

Thomas Færgeman, CONCITO

Otto Brøns-Petersen, CEPOS

Christian Ege, Det Økologiske Råd

Ideel beskatning på lang sigt

Mål: 2 tons CO₂e per borger i 2050

Skal nås omkostningseffektivt

Skatter og afgifter er omkostningseffektive hvis ensartet pris

CONCITO's projekt: Hvad kan skatter og afgifter egentlig?

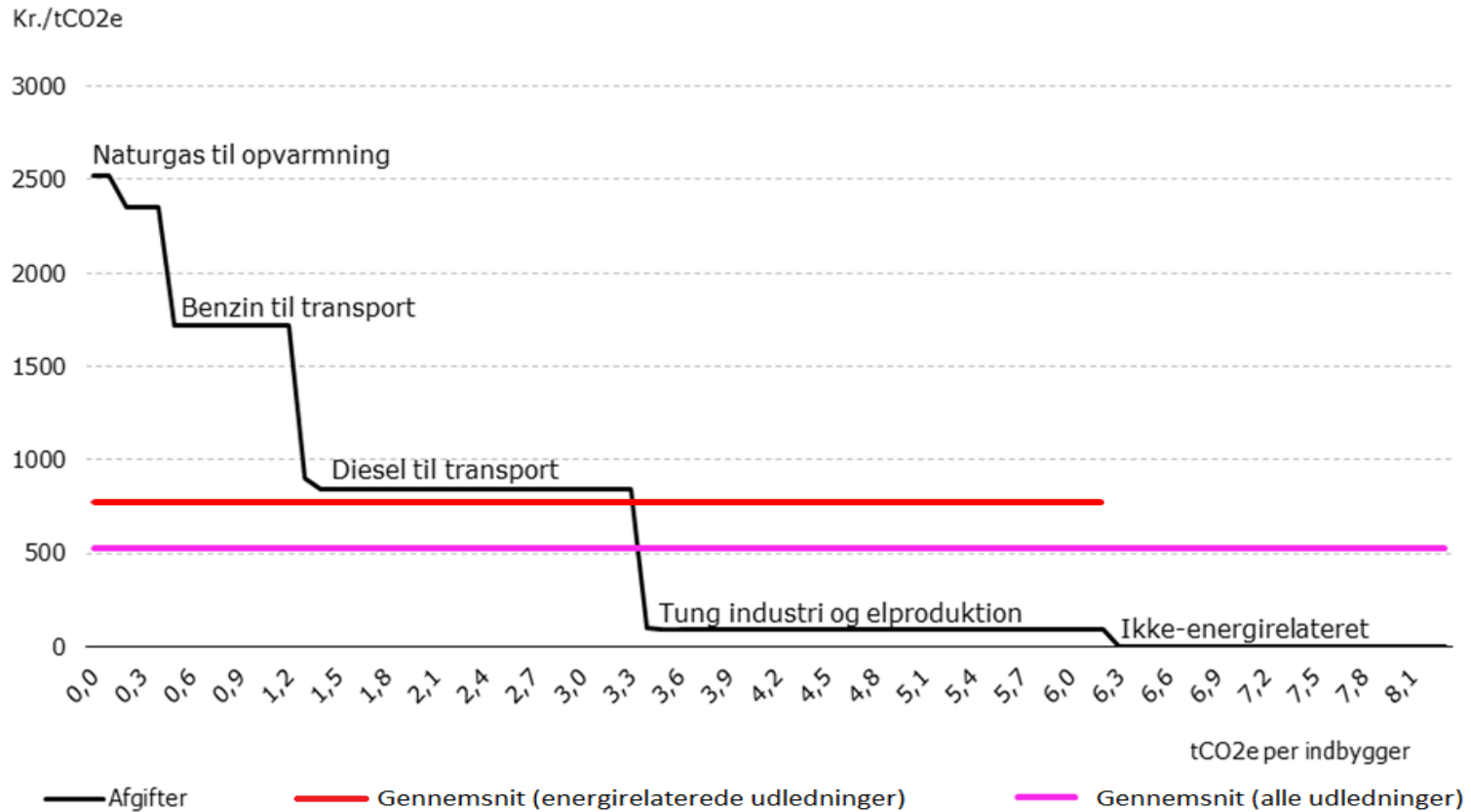
Realitet: skatter og afgifter er en blandet landhandel

Typisk beskattes ting der ikke kan flyttes eller hvor

efterspørgslen er uelastisk

Ideel beskatning på lang sigt

Ideel beskatning på lang sigt

Principielle spørgsmål:

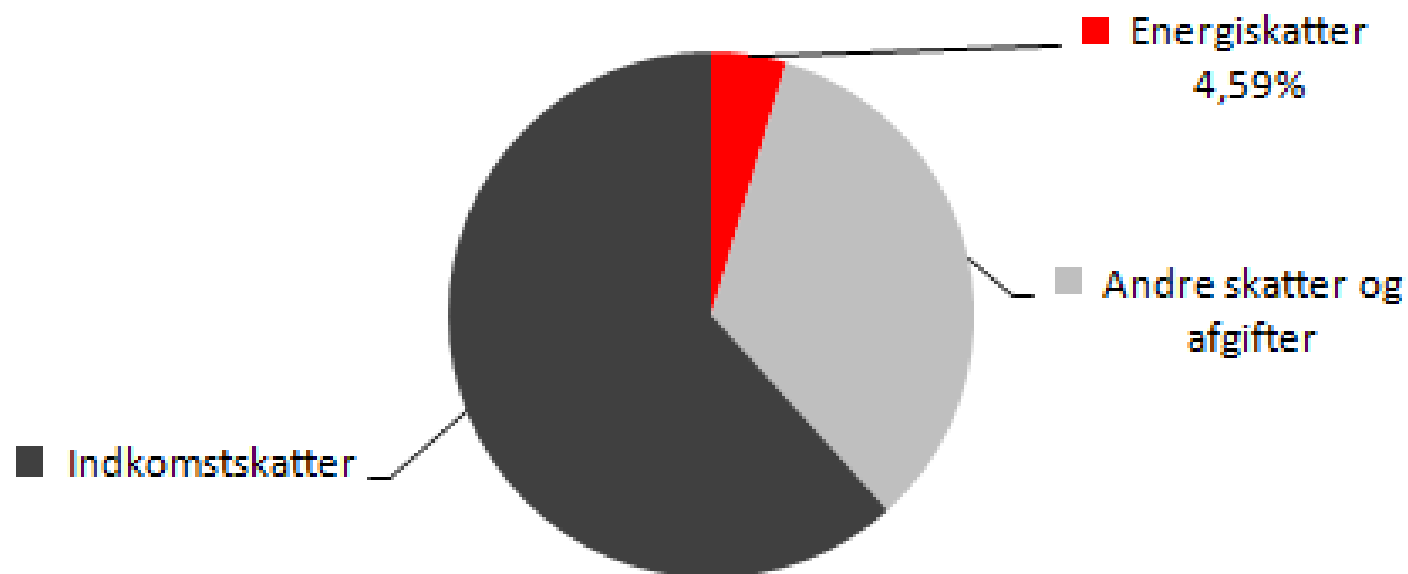
Hvorfor skal DK gå foran?

- forsyningsikkerhed? (ny situation)
- etik? (historisk stor udledning per capita)
- sikkerhedspolitik? (meget aktuelt 😊)
- konkurrencefordel? (ja, hvis omverden ambitiøs)
- dobbelt dividende? ("tax what you burn, not what you earn")
 - næppe tilfældet, da CO₂-beskatningen ikke er ret stor i forhold til andre skatter

Ideel beskatning på lang sigt

Figur 10. Fordeling af skatter og afgifter i Danmark (2012)

Kilde: Danmarks Statistik (2013)

Ideel beskatning på lang sigt

Internationale erfaringer:

EU ETS: Carbon Floor Price i UK: svær pga. elmarked

Californisk ETS: Inkluderer transportsektoren – men giver kun 1 cent

Border Carbon Adjustment: EU flytrafik: massiv modstand, dog ikke WTO afgjort

Svensk-norsk certifikatmodel: en mulighed – meget biomassebaseret

Klimakommissionen:

To scenarier: ambitiøs og uambitiøs omverden: men ens teknologiudvikling

Brændselspriser afgørende: Uambitiøs omverden billigst for DK pga. lave biomassepriser og stor værdi af besparelser på brug af fossile brændsler!

Derudover forudsattes stigende knaphed på fossile brændsler.

Næppe tilfældet nu pga. skifergas: derfor klimahensynet det vigtigste

Ideel beskatning på lang sigt

Beregninger:

Præmis: eksternalitetsbetragtning

Copenhagen Economics: 880 kr./ton CO₂e kan løse problemet ☺

Svarer til en CO₂-kvotepris på 120 euro (i dag ca. 6 euro) for alle sektorer

CE resultater forudsætter global eller i hvert fald regional handling

Hviler stærkt på teknologiudviklingsantagelser

Hvis verden er uambitiøs, kan DK stadig nå langt med ensartet skat.

Men så skal der tages hensyn til lækage i industri, landbrug og el-marked.

Derfor fordobles teknologiomkostningen fra 880 kr./ton til 1760 kr./ton,

fordi det hele nu skal tages i energi og transport

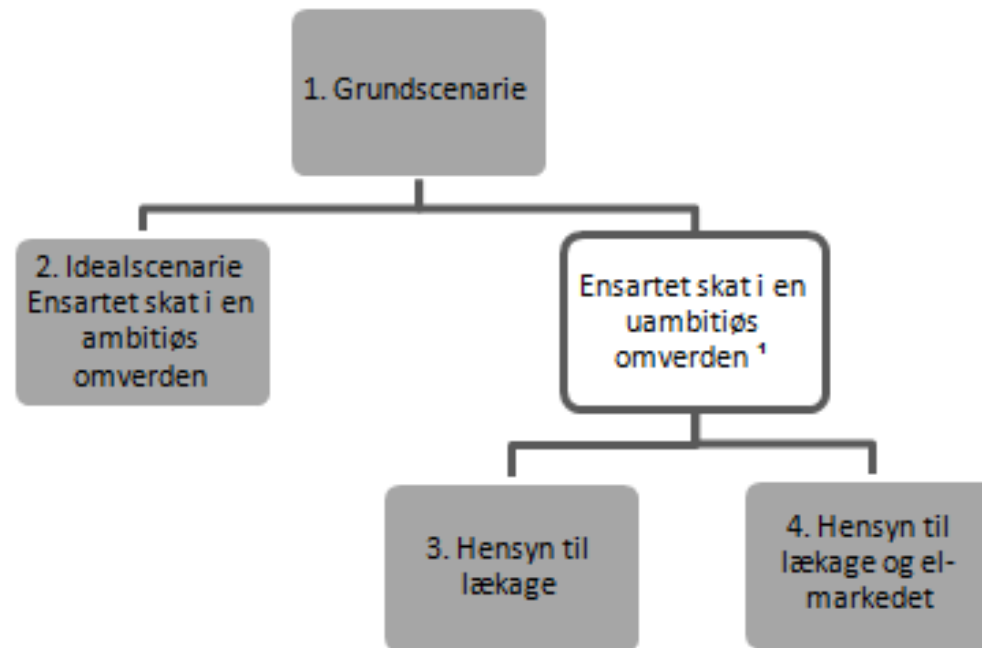
Der satses rigtig meget på biobrændsler

Og så bliver det lidt tvivlsomt....

Ideel beskatning på lang sigt

Figur 12. Oversigt over scenarier

¹Dette scenarie gennemgås ikke i detaljer, da det er et ikke-realistisk udfald i den forstand at det, som beskrevet, vil være nødvendigt at fravige den ensartede beskatning, såfremt omverdens ambitionsniveau på klimaområdet ikke højnes. Dette skyldes hensynene til lækageudsat produktion samt problematikken omkring grænsehandel med elektricitet.

Ideel beskatning på lang sigt

	Velstandsvirkning i forhold til uændret politik (pct. af BNP)		CO ₂ e-udledning per indbygger (ton CO ₂ e)		Nås ca.2 ton per dansker i 2050?
	2030	2050	2030	2050	2050
1. Grundscenarie: "Business-as-usual". Energiaftalen frem til 2030 og derefter uændret politik. Verden og Danmark uambitiøse.			7,1	7,0	NEJ
2. Idealscenarie: Ambitiøs omverden. Danmark indfører ensartet afgift på 880 kr./tCO ₂ e.	+0,52	+0,16	3,8	2,2	JA
3. Hensyn til lækage i en uambitiøs omverden. Danmark anvender afgift på 1760 kr./tCO ₂ e undtaget landbrug og industri (Der anvendes i stedet reduktionsstøtte).	-0,35	-1,05	3,7	2,1	JA
4. Hensyn til lækage og el-markedet i en uambitiøs omverden. Danmark anvender afgift på 1760 kr./tCO ₂ e undtaget elektricitetsproduktion, landbrug og industri (Der anvendes i stedet reduktionsstøtte).	-0,86	-1,24	3,8	2,1	JA

Ideel beskatning på lang sigt

Tabel 2. Udvikling i provenu mia. kr. (pct. af BNP)

	2015	2030	2050
Grundforløb	44,0 (2,4)	45,1 (1,8)	51,7 (1,4)
Idealscenarie		29,3 (1,2)	23,9 (0,7)
Hensyn til lækage		36,1 (1,5)	25,1 (0,7)
Hensyn til lækage og el-markedet		1,3 (0,1)	-15,5 (-0,4)

Note: Angivet i 2010-priser. Kilde: Copenhagen Economics for CONCITO

Ideel beskatning på lang sigt

Konklusion:

Del I viser, at en ensartet pris på udledning af drivhusgas på tværs af sektorer på 880 kr./ton CO₂e på langt sigt vil være en omkostningseffektiv mekanisme til at reducere emissionerne globalt eller i en større region som EU, hvis der er enighed om ambitiøse reduktionsmålsætninger og om anvendelse af prisinstrumentet som middel.

Det skyldes, at en relativt høj og ensartet pris på CO₂ vil medføre en teknologiudvikling indenfor både transport- og energisektoren, som vil bidrage markant til nedsættelse af udledningen af CO₂ – vel at mærke uden at det går nævneværdigt udover velfærden.

Dette bekræfter relevansen af, at Danmark i både EU og på globalt niveau fortsat arbejder for at fremme ambitiøse og gensidigt forpligtende klimamål og på sigt også fælles virkemidler.

Ideel beskatning på lang sigt

Konklusion:

Det konkluderes samtidig, at en ensidig dansk implementering af en høj, ensartet CO₂-skat vil være mindre omkostningseffektivt end en international CO₂-skat, primært fordi Danmark er så lille et marked, at det ikke kan drive teknologiudvikling indenfor eksempelvis transportområdet.

Derudover vil en ensartet dansk CO₂-pris true store dele af dansk landbrug, som er stærkt eksportorienteret.

Endelig konstateres det, at personbiltransporten i Danmark er væsentlig hårdere CO₂-beskattet end andre sektorer, og at en ensartet dansk CO₂-pris derfor vil medføre, at både biler og brændstof hertil skal være betydeligt billigere, hvilket vil medføre flere biler og mere transport end i dag.

Dette virker umiddelbart klimapolitisk kontraproduktivt ligesom nedlukning af dansk landbrug næppe er en politisk acceptabel konsekvens af en afgiftsharmonisering.

The top of the slide features a banner with a dark blue background on the left containing the word "CEPOS" in white, serif, all-caps font. To the right, a photograph shows the upper part of a white building with several windows and a dormer window against a clear blue sky.

CEPOS

**Hvordan opnås den grønne omstilling billigst muligt?
Bemærkninger til Concitos grønne skatteprojekt**

v/ Otto Brøns-Petersen, CEPOS

CEPOS
Center for Politiske Studier

En vigtig grundregel

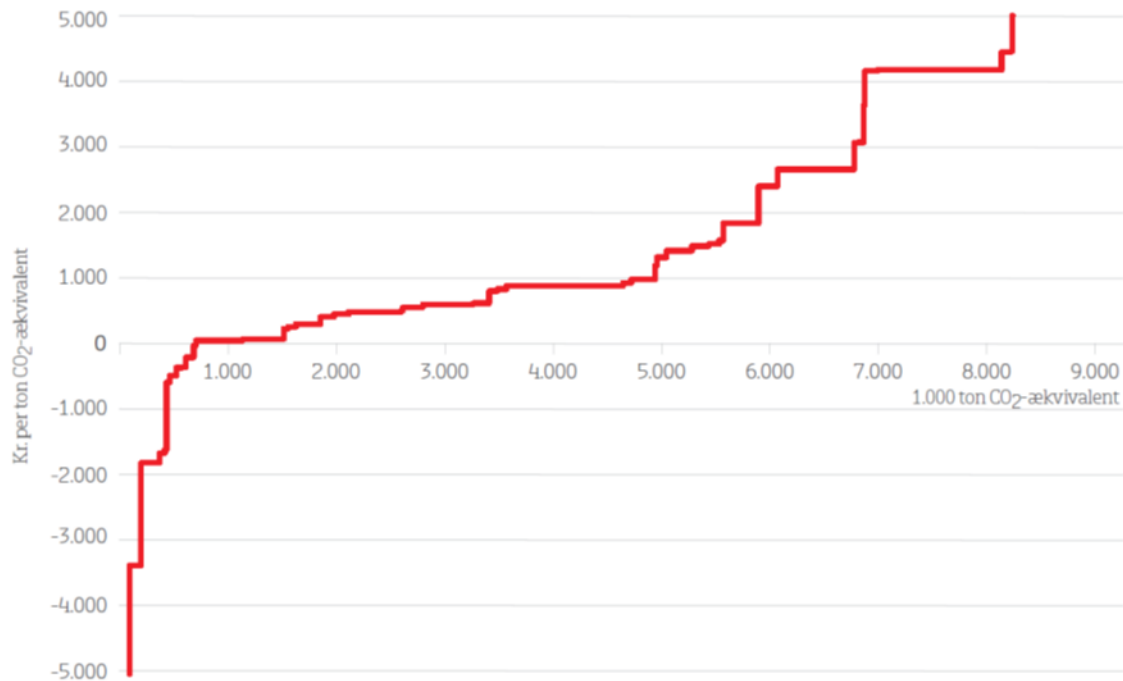
Enten:

Grøn omstilling har en omkostning

Eller:

Grøn omstilling kommer af sig selv.

Regeringens bud på reduktionsomkostninger

Figur 15. Potentialekurve med marginale reduktionsomkostninger

Omkostningerne er en stor udfordring

- Stigende marginalomkostninger ved CO₂-reduktion
- Måske grønne produktivetsfremskridt, men også fossile
- Er biomasse CO₂-neutralt?
- 5½ pct. af BNP (= 100 mia.kr.) er ikke et højt skøn, selv ved omkostningseffektivitet

Ensartede afgifter og tilskud kan gøre det mere omkostningseffektivt.

- Potentiallet er stort
- Meget store forskelle i skyggeprisen på klimagasreduktion (1:100 for CO₂)
- Meget store forskelle på tilskud til VE
- Der gælder ingen særlig økonomisk teori for grøn virksomhed

Lækageproblemet

- Afhænger af om omverdenen er bundet af reduktionsmål
- Lækageforebyggelse er ikke omkostningseffektivt – billigere måder at nedbringe klimagasser i udlandet på
- Der er også lækage fra mindre mobile kilder – via energipriser, bytteforhold og kvoter
- Dilemmaet er ægte: Gå foran (uden stor effekt) eller konkurrenceevne (bred forstand)

Hvad nu?

- Concitos idealmodel et godt sted at begynde
- Spændet i afgifter/tilskud er allerede stort og bør ikke udvides
- Energiøkonomien bør tværtimod afpolitiseres
- Omstilling er meget dyrere, hvis omverdenen ikke følger med
- Det centrale problem: Hvordan påvirker vi bedst omverdenen? Næppe ved at gå ubetinget foran.

Concitos skatterappport, del I

Christian Ege, sekretariatsleder
Det Økologiske Råd
19. marts 2014

Gode generelle konstateringer

- **Godt at holde fast i Stern-rapporten og ”Costs of in-action”**
- **”Pick-the winner-strategi” – et misbrugt begreb. Rapporten bruger det (s. 24), men modificerer (note 4) – at VE-mål i EU og støtte til udvikling af vindmøller i DK kan være virkningsfuldt**
- **Erkender at EU’s kvotesystem er utilstrækkeligt – helt frem til 2030**
- **CO₂-afgift skal gælde i kvote og ikke-kvote sektorerne**
- **Klimaproblemet løses ikke af markeds-prisstigninger på fossile brændsler**
- **DK kan få first-mover fordele**
- **Udflytning gavner ikke klimaet – konkurrenceudsatte virksomheder må behandles mere lempeligt – enig**

Carbon-leakage og provenufald

- **Overvej afgift på produkter frem for udledninger – sml. SR-forslag om cementafgift i 2001**
- **Er processen vigtig - vil vi påvirke producenter til renere teknologi (gartneri),**
- **eller er udslip især knyttet til selve produktet (kød, køretøjer)?**
- **Cement: begge dele! Hvad er vigtigst?**
- **Produktafgift egner sig til produkter, hvor produktionsmetoden kun betyder lidt, f.eks. kød**
- **DK: Faldende provenu fra grønne afgifter skyldes politik – registreringsafgiften fra 2007 ikke dynamisk, ingen index-regulering i 2002-08**

Dobbelt dividende

- **Forskellig konklusion om dobbelt dividende – s. 36**
”tvivlsom” med mindre der sker omfordeling til fordel for de beskæftigede – men flere undersøgelser peger på dobbelt dividende – erkendes s. 46 ”under særlige omstændigheder”
- **S. 57 (Skattekommissionen):** hvis der var en økonomisk gevinst ville det have været realiseret allerede – ”aktørerne handler altid rationelt på markedet”!
- **Cometr:** lille positiv BNP-effekt i EU-landene, hvis tilbageførsel og undtagelser for konkurrenceudsatte – højest i Sverige og Finland
- **CE:** i DK vil provenuet udhules over tid – tilbageførsel ikke mulig

Subsidier og certifikater

- **Anbefaler omkostningseffektive subsidiesystemer som supplement – enig**
- **Grønne certifikater og subsidier – kræver at kun reelle klimagas-reduktioner kan få certifikat – ikke ”gammel” vind eller vandkraft**

Forsyningssikkerhed

- **”Forsyningssikkerhedsproblem ikke presserende” – ingen knaphed før 2050.**
- **Skelne mellem fysisk og politisk knaphed**
- **- er det skrevet før Krim-krisen?!**

Tax what you burn, not what you earn!

- Brug af grønne afgifter bør ikke forudsætte at eksternaliteter kan beregnes
- De kan fastlægges ud fra, hvad der giver adfærdsændring
- Afgiften fastsættes på et niveau, så DK kan nå målet om max. 2,2 t CO₂e/person i 2050 (s. 52)
- Adfærdsændring og provenuskabelse kan forenes, f.eks. i elafgift og registreringsafgift på biler
- Afgifter kan begrænse eller fjerne et forbrug – jfr. hhv. benzin og CFC
- De begrænsende afgifter kan levere et ret stabilt provenu – på lang sigt kan det være nødvendigt at finde et andet beskatningsgrundlag, f.eks. biomasse

Scenarierne

- **Grundscenariet: 61% af energirelaterede CO₂e fra transport i 2050**
- **Viser tydeligt, at vi ikke bare kan lade transportsektoren gå fri – som klimaplanen lægger op til**
- **Omverdenen vil være uambitiøs de kommende år**
- **Danmark må gå i spidsen**
- **Derfor dur scenarier med ens CO₂-beskatning ikke**
- **- ville føre til udflytning af virksomheder – eller laveste fællesnævner**

DET ØKOLOGISKE RÅD

Fremtidens miljø skabes i dag

Klimavenlig transportbeskatning

Susanne Krawack, CONCITO

Michael Svane, Dansk Industri

Niels Buus Kristensen, DTU Transport

Klimavenlig transportbeskatning

Indlægget:

- Hvordan ser beskatningen ud i dag?
- Den seneste udvikling i energieffektivitet i personbilparken
- Hvordan kunne beskatningen udformes, så reduktion af CO₂ udledning kommer i fokus?
- Hvad er effekten af disse beskatningsprincipper?
- anbefalinger

Klimavenlig transportbeskatning

Indsats på flere niveauer:

- At skabe et marked for CO₂ venlige teknologier:
 - Skal ske mindst på EU niveau
- Incitamentter til at virksomheder og forbrugere køber og bruger køretøjer på CO₂ venlig måde:
 - Dansk skattepolitik

Klimavenlig transportbeskatning

Beskatning i dag:

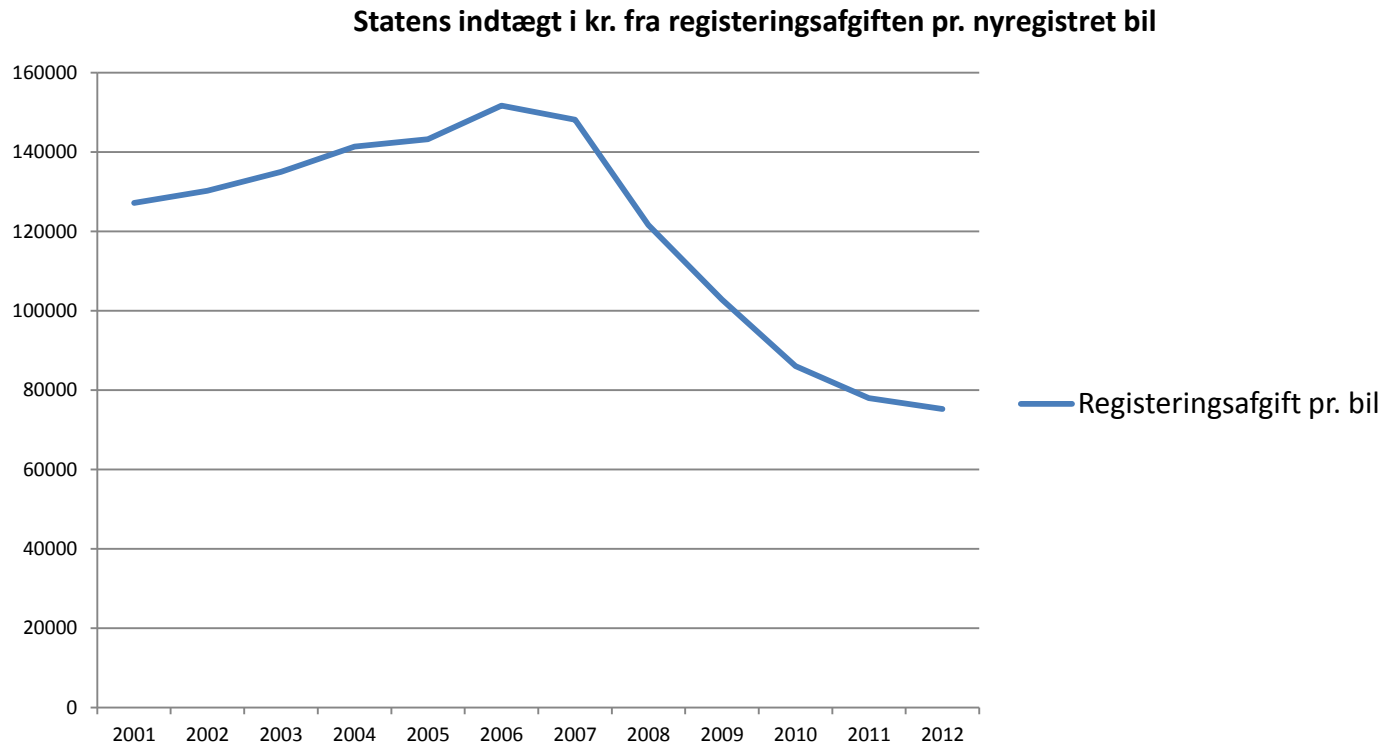
- Beskatning ved køb (registreringsafgift, (firmabiler))
- Beskatning af ejerskab (grøn ejerafgift, vægtafgift)
- Beskatning af brug:
 - Kørsel (benzin- og dieselaftgift, infrastrukturaftgift)
(kørselsafgifter, trængselsafgift)
 - Plads (p-afgifter)
 - Befordringsfradrag – et incitament til brug

Klimavenlig transportbeskatning

Udvikling af provenuet fra skatter og afgifter fra 2005 til 2011.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	Mia. kr.							
Grøn ejer-/ Vægtafgift	8,7	9,2	9,6	9,8	9,8	10,0	9,9	10,0
Vejbenyttelses- Afgift	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Miljøbidrag	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1
Afgift benzin	9,4	9,3	9,2	8,9	8,7	8,0	7,7	7,4
Afgift diesel	8,1	8,2	8,5	8,9	9,0	8,6	9,5	9,2
Registrerings- afgift	21,3	23,8	24,3	19,1	11,9	13,5	13,6	13,0
Afgift af ansvarsforsikringer	2,0	2,1	2,1	2,0	1,9	1,9	1,7	1,6
I alt	50,1	53,1	54,3	49,2	41,9	42,5	42,9	41,7

Klimavenlig transportbeskatning

Klimavenlig transportbeskatning

2009-priser	Personbil			Lastbil		
	By	Land	Afgifter	By	Land	Afgifter
Nuværende afgifter						
Vejafgift (kr./km)			0,00			0,17
Registreringsafgift (kr./km)			0,33			0,00
Ejerafgift (kr./km)			0,27			0,00
Brændstofafgift (kr./km)			0,31			0,88
Eksterne omkostninger						
Infrastrukturslid (kr./køretøjskilometer)	0,01	0,01		0,99	0,99	
Trængsel (kr./km)	0,37	0,30		0,92	0,52	
Uheld (kr./km)	0,30	0,14		2,07	1,12	
Støj (kr./køretøjskilometer)	0,11	0,01		0,62	0,03	
Klima (kr./køretøjskilometer)	0,01	0,01		0,10	0,10	
Luftforurening (kr./km)	0,01	0,01		0,94	0,39	
Total (kr./km)	0,81	0,48	0,91	5,64	3,15	1,05

Sammenligning af eksterne omkostninger og afgifter

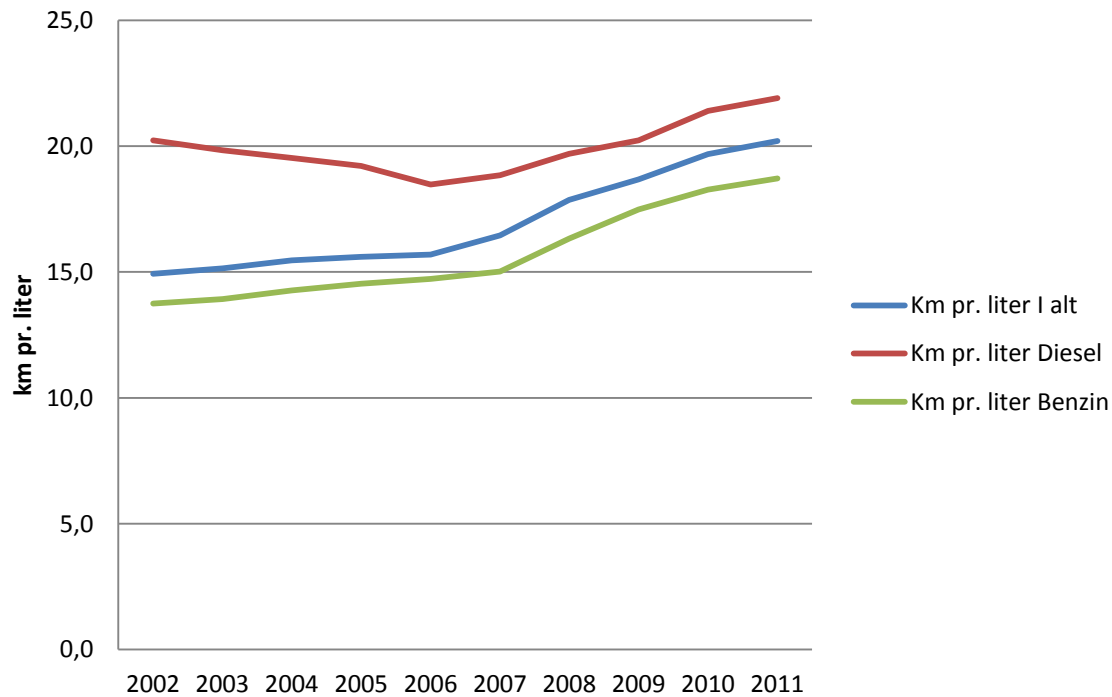
Klimavenlig transportbeskatning

Den eksisterende beskatning:

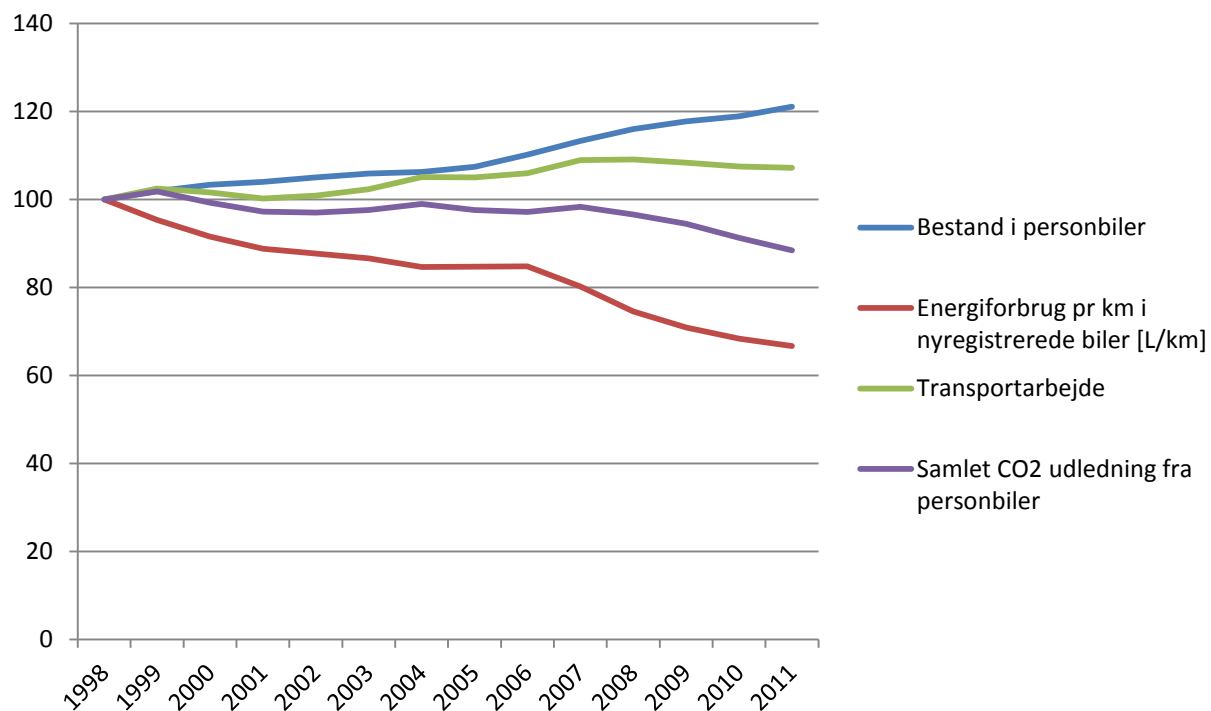
- Har betydet mange energiøkonomiske personbiler og begrænset bilejerskab
- Savner klare principper
- Giver ikke incitamenten til klimavenlige valg i alle dele af sektoren
- Beskatter personbiltransport meget og erhvervstransporten meget lidt

Klimavenlig transportbeskatning

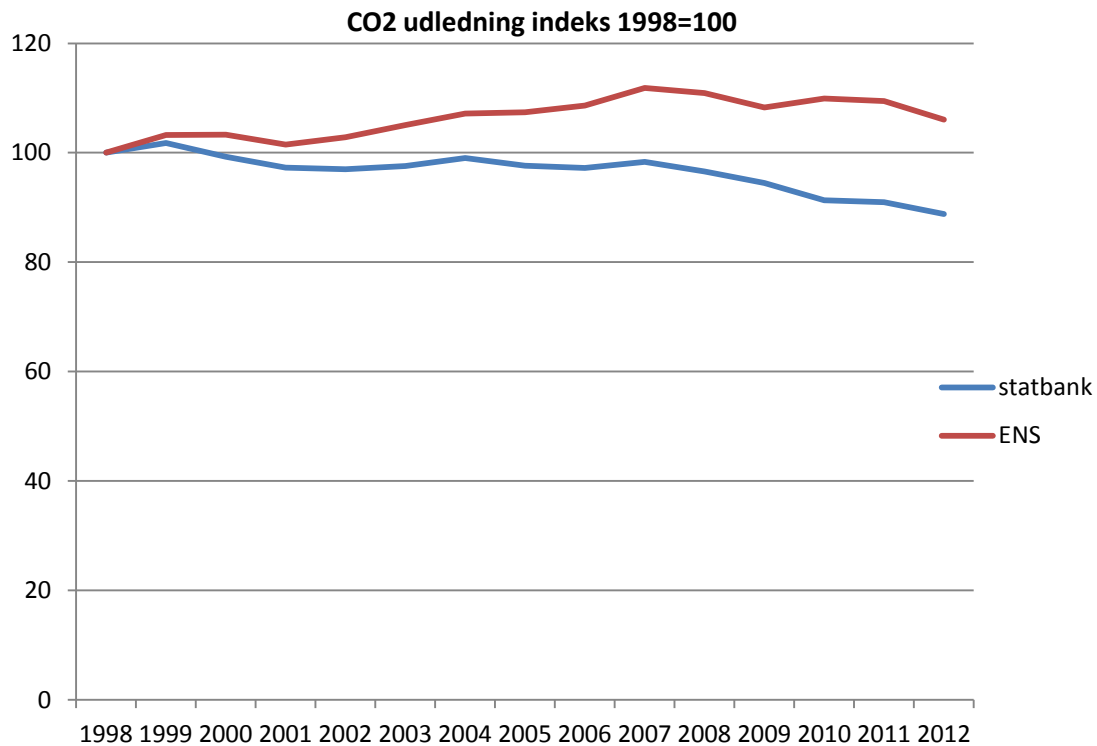
De seneste års udvikling i personbilernes energieffektivitet:

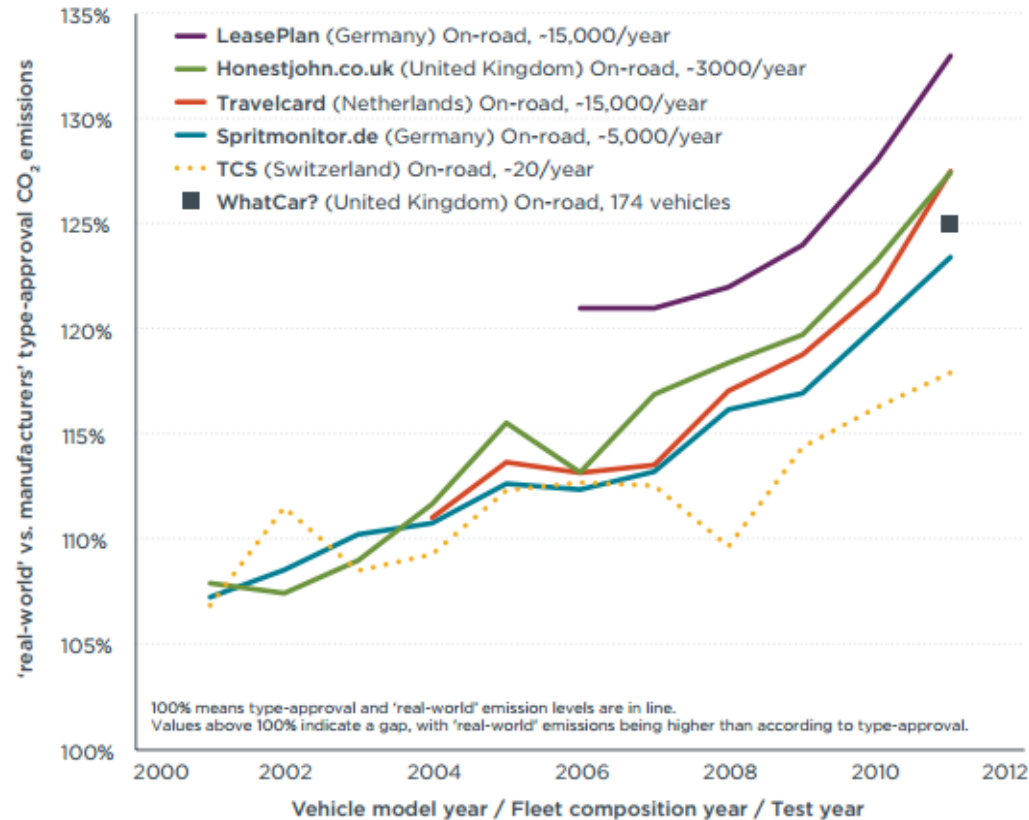
Klimavenlig transportbeskatning

Klimavenlig transportbeskatning

Klimavenlig transportbeskatning

Divergence, real-world vs. manufacturers' type-approval CO₂ emissions for various on-road data sources.¹

Klimavenlig transportbeskatning

Energieffektivisering i personbilparken

- Regnet på gennemsnitlige data om køb, skrotning, trafikarbejde, CO₂ udledning
- Viser at den øgede energieffektivitet modsvarer af flere biler – og flere km
- Den teknologiske udvikling har således ikke hidtil reduceret CO₂ udledningen

Klimavenlig transportbeskatning

Beskatning efter eksternaliteter:

- Købsafgiften modsvarer CO2 udledning ved produktion af køretøjet (personbil: 3.250 kr., lastbil 20.800 kr.)
- Brændstofafgiften modsvarer klimabelastningen ved driften (well to tank) (benzin: 0,38 kr. diesel: 0,41 kr.)
- Kørselsafgift modsvarer de øvrige eksternaliteter (personbil: 0,70 kr/km, varebil: 0,82 kr/km, lastbil: 3,73 kr/km)

Klimavenlig transportbeskatning

Effekter (beregnet og vurderet af DTU Transport):

Hvis CO2 prisen er 130 kr/ton:

- 24% flere køretøjer
- 7% færre kørte km
- 8% fald i CO2 udledning
- 15% højere provenu

Hvis CO2 prisen er 880 kr/ton:

- 15% flere køretøjer
- 15% færre kørte km
- 14% lavere CO2 udledning
- 36% højere provenu

Klimavenlig transportbeskatning

Beregninger og vurderinger viser:

- Godstransporten kommer til at betale langt større afgifter og begrænse transportomfanget
- Der kommer langt flere personbiler, som kører lidt færre km og provenuet er stort set det samme
- Elbiler og lign. vil efter disse principper blive dyre
- Der sker ikke en omstilling til nye teknologier
- Introduktion af nye teknologier vil kræve en købsafgift på konventionelle biler – ca. af samme størrelse som registreringsafgiften

Klimavenlig transportbeskatning

Anbefalinger

Principper:

- Købsafgiften skal skabe et prissignal, der sikrer at CO₂ venlige teknologier indføres
- Brændstofafgiften skal modsvarer klimabelastningen ved driften
- Kørselsafgifter skal modsvare de øvrige eksternaliteter og differentieres efter tid og sted
- Årsafgift kan skabe øget provenu, hvis det ønskes

Det er rimeligt at give også erhvervstransporten de rette Incitament

Klimavenlig transportbeskatning

Anbefalinger her og nu:

Registreringsafgiften bør justeres således:

- At den billigste bil ikke bliver billigere
- CO₂ differentieringen justeres, så kun de mest energiøkonomiske biler får
- Ikke på forhånd binde sig til provenuneutral omlægning af registreringsafgiften

Klimavenlig landbrugsbeskatning

Thomas Færgeman, CONCITO

Alex Dubgaard, Københavns Universitet

Klimavenlig landbrugsbeskatning

Landbrugets CO₂e-udledninger kan deles op i tre hovedgrupper:

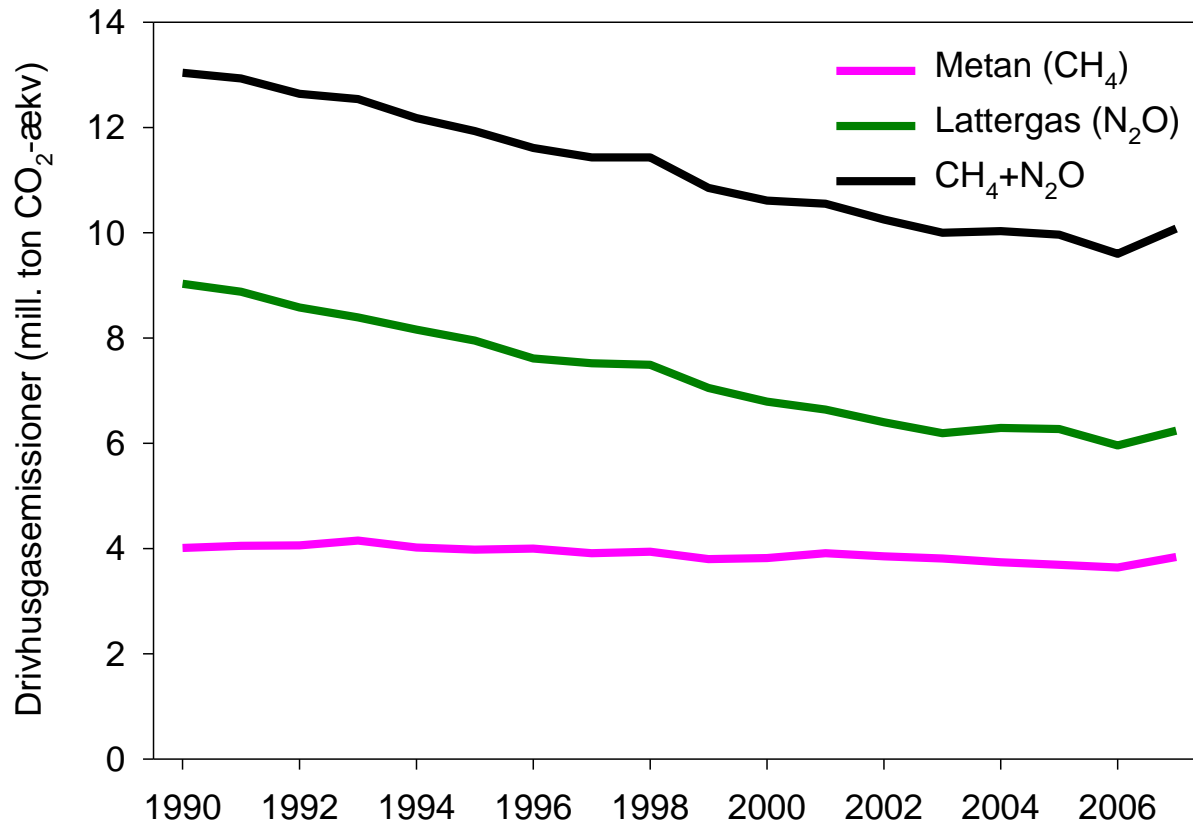
- **CO₂ fra fossile brændsler, fra dyrkning af jorden og ændringer i arealanvendelse**
- **Metan fra husdyrhold og gødningslagre**
- **Lattergas fra jorden, når kvælstof omdannes.**

Inkl. energiforbrug og LULUCF udleder landbrugssektoren over 20 % af Danmarks samlede drivhusgasudledning.

CO₂ fra fossile brændsler er en ret lille andel, der i øvrigt tælles med i transportsektoren

Klimavenlig landbrugsbeskatning

Klimavenlig landbrugsbeskatning

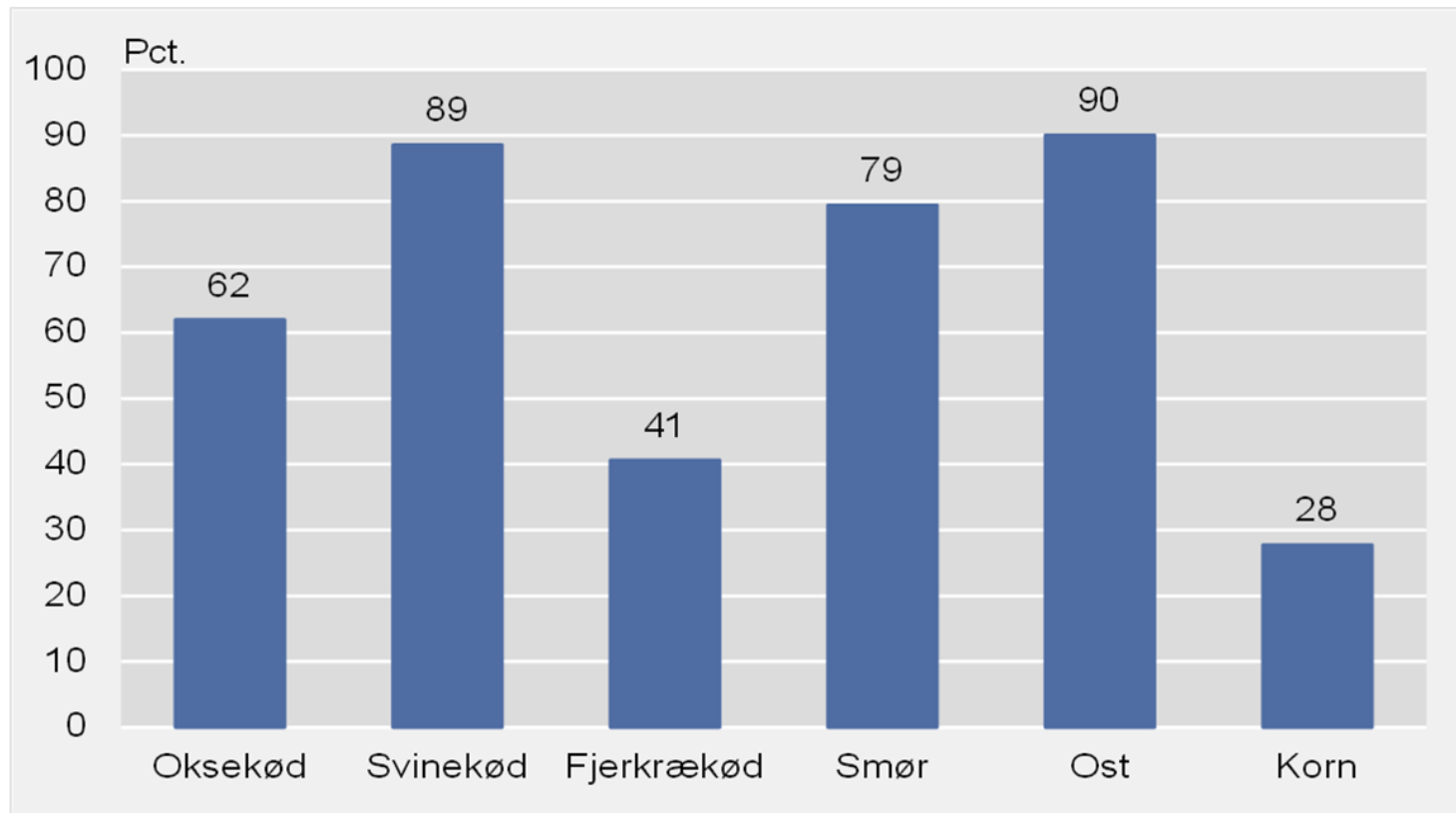
To store udfordringer:

- **Hvordan opgøres den præcise udledning af drivhusgasser fra den enkelte landmand?**
 - **umiddelbare proxyer giver ikke incitament**
 - **bedriftsregnskab?**
- **Lækage**
 - **stærkt konkurrenceudsat erhverv**

Klimavenlig landbrugsbeskatning

Figur 28. Landbrugets eksportandele af den samlede produktion, 2010

Klimavenlig landbrugsbeskatning

Tabel 29. Oversigt over eksisterende beskatningsforhold.

Udledning	Beskatning
Lattergas og metan	Ingen beskatning (dog <u>metan-afgift</u> for naturgas og biogas med undtagelse af anvendelse i gasturbiner eller varmfremstilling i kedelanlæg (http://www.pwc.dk/da/afgifter/nox-afgifter.jhtml))
CO ₂ i forbindelse med jordens <u>kuloptag</u>	Ingen beskatning
CO ₂ i forbindelse med energiforbrug	Afgiftsmæssigt er hele branchens energiforbrug let proces. I forbindelse med energiforbrug findes generelle energiafgifter og energispare-afgift (tidligere benævnt CO ₂ -afgift) mm., der indirekte beskatter CO ₂ -udledning. Landbrugets energiforbrug er imidlertid generelt omfattet af godtgørelsesmuligheder, så den reelle beskatning reduceres væsentligt.

Klimavenlig landbrugsbeskatning

Tabel 30. Skønnet provenu af CO₂e-afgift.

	Udledning mio. ton CO ₂ e	Kvotepri s	Skønnet provenu	Kvægbe- stand i DK (2011)	Provenu pr. ko
Metan	5	35 kr.	175 mio.	565.000	310 kr.
Lattergas	4	35 kr.	140 mio.	n/a	n/a
LULUCF	3	35 kr.	105 mio.	n/a	n/a
Metan	5	225 kr.	1,125 mia.	565.000	1991 kr.
Lattergas	4	225 kr.	900 mio.	n/a	n/a
LULUCF	3	225 kr.	675 mio.	n/a	n/a
Metan	5	880 kr.	4,4 mia.	565.000	7857 kr.
Lattergas	4	880 kr.	3,52 mia.	n/a	n/a
LULUCF	3	880 kr.	2,64 mia.	n/a	n/a

Klimavenlig landbrugsbeskatning

1. Lagring af C skal regnes med – ellers er der reelt kun reduktion af husdyrproduktionens størrelse tilbage, hvis CO₂e udledningen skal ned.
2. Der kan opnås meget store reduktioner og synergi gennem udtagning. Lavbunds-jorder kræver ophør af dræning og skal derfor have en vis udstrækning.
3. Teknik har mindre potentiale – især gylleforsuring og mellemafgrøder/efterafgrøder er interessant. Biogas mindre interessant af hensyn til klimaet.
4. Udtagning fordrer fysisk planlægning og anvendelse af en række virkemidler:
 - Tilskud
 - Jordfordeling
 - Opkøb
 - Fredning/engangskompensation via CAP
 - Og måske ekspropriation?
5. Men skatter og afgifter???

Klimavenlig landbrugsbeskatning

Afgift på kød i forbrugsleddet?

1. Rammer indenlandsk og udenlandsk produceret kød lige hårdt
2. Der sker de facto en beskatning af den del af landbrugets drivhusgasudledning, der er knyttet til f.eks. produktion af sojaskrå til foder.
3. Efterspørgslen er ret uelastisk. Det kræver derfor en temmelig høj afgift for at reducere forbruget af en vare, og samtidig kan det ramme hårdt for lavindkomsthusholdninger.
4. Hvis Danmark indfører afgiften unilateralt, vil det give grænsehandelsudfordringer. Derfor er et sådant instrument bedst egnet i eksempelvis en større region som EU28.

Klimavenlig landbrugsbeskatning

Der er masser af muligheder for at mindske CO₂e-udledningen fra landbruget, dels gennem arealrelaterede tiltag, dels gennem tekniske tiltag i produktionen.

Indførelse af en ensartet afgift på drivhusgasudledning på 880 kr. ville for dansk landbrug betyde et afgiftstryk på ca. 11 mia. kr. årligt. Et beløb i den størrelsesorden vil lukke dansk landbrug og føre til omfattende lækage.

Det er svært at opgøre den konkrete udledning af CO₂e fra den enkelte gård. Dette er et grundlæggende problem for at kunne pålægge skatter og afgifter.

Proxyer for udledningen kan godt identificeres, men de helt oplagte proxyer vil ikke umiddelbart give den enkelte landmand et incitament til at mindske udledningen. Det vil blot føre til øgede priser på erhvervets produkter.

Det er helt relevant at udvikle en bedriftsmodel, hvor man beregner den samlede CO₂e-udledning fra bedriften, baseret på norm-tal. Dette kan så benyttes som afgiftsgrundlag, og betyder, at den enkelte landmand frit kan vælge den kombination af reduktionstiltag, som er mest omkostningseffektiv på den pågældende bedrift.

Klimavenlig landbrugsbeskatning

En sådan bedriftsmodel vil også være velegnet som grundlag for at yde tilskud, eventuelt i form af en omlægning af landbrugsstøtten, således at bedrifter, der lagrer CO₂ i jorden, kan belønnes herfor.

I en række sammenhænge vil command-and-control mekanismer dog være mere relevante end økonomiske instrumenter (læg på gyllebeholdere).

Udenlandske erfaringer med omsættelige CO₂e-kvoter i landbrugssektoren har ikke været vellykkede og er forladt igen i de lande, der har overvejet og afprøvet det.

Ud fra et rent klimaperspektiv – og når der ses bort fra nationale målsætninger – er der god mening i at indføre afgifter på animalske produkter for at styre forbruget i en vegetabilsk retning. Af grænsehandelsmæssige grunde er det mest hensigtsmæssigt at indføre dette på eksempelvis EU niveau.

Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO)

Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet

Københavns Universitet

Kommentarer til:

Klimavenlig landbrugsbeskatning

Alex Dubgaard

Skattepolitisk konference arrangeret af CONCITO

Den 19. marts 2014

Enig i overordnede konklusioner

- ”Fremadrettet synes det **relevant at udvikle en bedriftsmodel**, hvor man beregner den samlede drivhusgasudledning (opgjort i CO₂-ækvivalenter) fra bedriften, baseret på normtal. Dette kan så benyttes som afgiftsgrundlag ...”
- ”Indførelse af en ensartet **afgift** på drivhusgasudledning på **880 kr.** per ton CO₂e ville imidlertid for dansk landbrug betyde **et afgiftstryk på ca. 11 mia.** kr. årligt. Et beløb i den størrelsesorden vil **true eksistensen** af dansk landbrug i dets nuværende form og føre til **omfattende lækage.**”
- **Kommentar:** Der er **behov for at skelne** mellem tiltag inden for den **animalske** og den **vegetabiliske** produktion. I den vegetabiliske produktion er **jordrenten indkomstbuffer.**

Tabel 1.1 Tiltagens omfang og reduktionspotentiale

Tiltag	Omfang	Drivhusgas-reduktion i 2020 med kulstoflagring, 1.000 ton CO ₂ -ækv.
Biomasse		
Halm til brændsel i kraftvarme	Fra 100.000 ha	151
Biogas af husdyrgødning	10 % af den samlede gyllemængde	132
Biogas af majs	10 % af den samlede gyllemængde	187
Biogas af økologisk kløvergræs (20.000 ha)	Fra 20.000 ha	102
Husdyr		
Ændret fodring til malkekoer	80 % af konventionel bestand og 25 % af økologisk bestand	141
Ændret foder til andet kvæg	25 % af den samlede bestand	11
Forlænget laktation hos malkekoer	10 % af bestanden	17
Håndtering af husdyrgødning		
Forsuring af gylle	10 % af den samlede gyllemængde	97
Overdækning af gyllebeholdere	40 % af den samlede gyllemængde	78
Køling af gylle i svinestalde (10 % af svinegylle)	10 % af svinegylle	6
Gødskning		
Nitrifikationshæmmere	100 % implementering	335
Skærpet N-udnyttelseskrav for afgasset husdyrgødning	50 % af den samlede gyllemængde	48
Skærpelse af udnyttelseskravet til udvalgte typer husdyrgødning	5 % for minkgylle, 10 % for fjerkrægylle og 20 % for ajle	17
Reduktion af N-kvoten	10 % af den samlede N-kvote	175
Arealanvendelse		
Pileflis til brændsel (100.000 ha)	100.000 ha	181
Efterafgrøder	240.000 ha fordelt på 63.000 ha lerjord og 177.000 ha sandjord	156
Mellemafgrøder	240.000 ha fordelt på 110.000 ha på lerjord og 130.000 ha sandjord	167
Udtagning af højbund til vedvarende græs	100.000 ha ligelig fordelt på ler – og sandjord	295
Udtagning af højbund til skov	50.000 ha fordelt på 31.000 ha lerjord og 19.000 ha sandjord	474
Udtagning af organogene jorde til græs med ophør af dræning	35.000 ha	481
Udtagning af organogene jorde til græs med fortsat dræning	35.000 ha	102

Kilde: Olesen et al. (2013).

Uklarheder

Overvæltning af CO₂-afgift

”I princippet kan man dog eksempelvis sætte en **pris på udledningen fra oksekød** ... men ville samtidig medføre, at **dansk kød blev meget dyrt**, da landbruget blot ville overføre merprisen til forbrugeren ...” (s. 148-149).

Kommentar: På grund af stor **eksportandel** og et **konkurrenceudsat hjemmemarked** for landbrugsprodukter vil der generelt ikke være mulighed for at overvælte omkostningsforøgelsen i produktpriserne.

Dubgaard (2013)

”Rapporten udbygger de tidligere fra 2009 og 2010, hvor der blev anvendt en **skyggepris på 400 kr. pr. ton CO₂e**, jf. **DØR 2009**, som bruges som sammenligningsgrundlag for det samfundsøkonomisk optimale for tiltaget. Denne pris er **dog ikke nævnt i indeværende rapport.**”

Kommentar: Der er tale om cost-effectiveness analyser. De tidligere undersøgelser omfattede alene landbruget – derfor blev der gjort brug af CO₂- skyggeprisen for hele den ikke-kvoteomfattede sektor fra DØR. **Seneste undersøgelse indgår i en større cost-effectiveness analyse** for samtlige relevante reduktionsområder i DK.

Uklarheder

Vedr.: ”11.7.2. Forbrugsafgift – fordele og ulemper”

Kommentar: Uklart om der er tale om en afgift på forbruget i DK af fx oksekød, eller om der er tale om en afgift, der lægges produktionen såvel som forbruget af oksekød i DK.

Udenlandske erfaringer

”Udenlandske erfaringer med omsættelige CO₂e-kvoter i landbrugssektoren har ikke været vellykkede og er forladt igen i de lande, der har overvejet og afprøvet det.”

Kommentar: Er årsagen ikke, at ordningen har været frivillig (i USA) og manglende politisk vilje til implementering andre steder?

Klimavenlig energibeskatning

Jørgen Henningsen, konsulent

Vibeke Andersen, Det Økologiske Råd
Marie Louise Hede, Dansk Energi

Concitos skatterapport, del II

Energibeskatningen i Danmark

Teknologi og adfærdsændringer

- Enig i fokus på teknologi – det rykker mest
- Teknologiomkostningerne centrale
- Adfærdspåvirkning nedtonet meget – for meget
- Mangler en dimension, når vi taler afgiftsniveauer
- Incitament til energirenovering af boliger og bygninger
- Bygningsrenoveringsstrategien
- Mindre afkobling mellem el- og varmeproduktion

Biomasse

- **Svær diskussion om CO2-neutralitet**
- **Massive investeringer i omstilling**
- **Bliver biomasse en knap og dyr ressource**
- **Klare kriterier for CO2-neutral biomasse**

Varmepumper og dynamiske afgifter

Varmepumper vigtig del af fremtidens løsninger

Måske er der behov for afgiftsnedsettelse

Men ikke til EU's minimum

Ikke nedsettelse til elvarme

Dynamiske afgifter en løsning

Og delvist også for varmepumper

Øger incitamentet til at flytte forbrug

Behov for nærmere analyse

Fordel med både energi- og CO2-afgift

Klimaudfordring

Ressourceudfordring

Med en kombination kan man noget mere

Giver flere muligheder i forhold til biomasse

**PS. Forkert, at handel og service kun skal betale
minimusafgift på el**

DET ØKOLOGISKE RÅD

Fremtidens miljø skabes i dag

Debat med klima-, energi- og byggningsministeren

CONCITO

Skattepolitisk konference